

ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

NEWSLETTER

JU Muzej "Alija Izetbegović" Sarajevo
Broj 3/2024 oktobar - decembar 2024.

Akademija

povodom 21. godišnjice smrti Alije Izetbegovića

Otvoren javni
poziv za prijavu
na **konkurs**
za najbolje
literarne radove

Novi ciklus
Likovne
radionice
**"Moj bijeg u
slobodu"**

www.muzejalijaizetbegovic.ba

Povodom obilježavanja 21. godišnjice smrti prvog predsjednika Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine Alije Izetbegovića

Akademija povodom 21. godišnjice smrti

Povodom obilježavanja 21. godišnjice smrti prvog predsjednika Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, Alije Izetbegovića, upriličena je akademija u Narodnom pozorištu u Sarajevu, u organizaciji Javne ustanove Muzej „Alija Izetbegović“ i Fondacije „Alija Izetbegović“.

Akademiji su prisustvovala brojne ugledne ličnosti iz političkog, društvenog i akademskog života, a događaj je bio prilika da se podsjeti na značaj i ulogu Alije Izetbegovića u modernoj historiji Bosne i Hercegovine.

Prisutnima se obratio predsjedavajući Predsjedništva BiH Denis Bećirović, koji je istakao da je Alija Izetbegović bio “veliki čovjek koji je ostavio neizbrisiv trag u modernoj historiji Bosne i Hercegovine”.

U sklopu Akademije održana je panel diskusija na kojoj su učešće uzeli istaknuti akademici i bivši saradnici

Alije Izetbegovića: prof. dr. Mirko Pejanović, bivši član Predsjedništva Republike BiH, prof. dr. Emir Hadžikadunić, bivši ambasador Bosne i Hercegovine u Iranu i Maleziji, te Mirza Hajrić, član kabineta Alije Izetbegovića i bivši ambasador BiH u Australiji i na Novom Zelandu. Oni su govorili o diplomatskoj ulozi Izetbegovića u međunarodnim odnosima i značaju njegovog naslijeđa za nezavisnost Bosne i Hercegovine. Pored panel diskusije, u okviru Akademije predstavljena je i izložba posvećena diplomatskom putu Alije Izetbegovića, koja prikazuje ključne trenutke iz njegove političke karijere i borbe za suverenitet Bosne i Hercegovine. Za muzički dio programa bili su zaduženi Sarajevski

gradski orkestar i mezosopranistica Amila Ravkić, koja je svojim nastupom dodatno obogatila svečanu atmosferu Akademije.

19. 10. 2024.

Polaganje cvijeća na mezaru Alije Izetbegovića

Polaganjem cvijeća i učenjem Fatihe na Šehidskom mezarju Kovači, brojne delagacije odale su počast prvom predsjedniku Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine. Povodom 21. godišnjice od smrti rahmetli Izetbegovića, prigodnim riječima obratio se Safet Softić, delegat u Domu naroda Parlamenta Bosne i Hercegovine.

Otvorena izložba „Alija Izetbegović, prijatelji i saradnici”

Povodom 21. godišnjice smrti Alije Izetbegovića, u saradnji Muzeja „Alija Izetbegović” i Općine Novi Grad Sarajevo, u Centru za kulturu i edukaciju „Safet Zajko” otvorena izložba „Alija Izetbegović, prijatelji i saradnici”.

Izložbu je otvorio kustos Nervan Dizdar, a fotografije pružaju dubok uvid u odnose Alije Izetbegovića s osobama iz različitih sfera društva, koji su s njim zajedno oblikovali historiju u teškim trenucima za Bosnu i Hercegovinu. Fotografije su praćene izjavama i citatima koji oslikavaju odnose i događaje tog vremena, uključujući svjetske i domaće političare, umjetnike, naučnike, sportiste i humanitarce.

Hvala na posjeti učenicima Srednje mašinske škole i profesorici Ameli Jalmanović - Muhić.

Uspješno okončan novi ciklus Likovne radionice “Moj bijeg u slobodu”

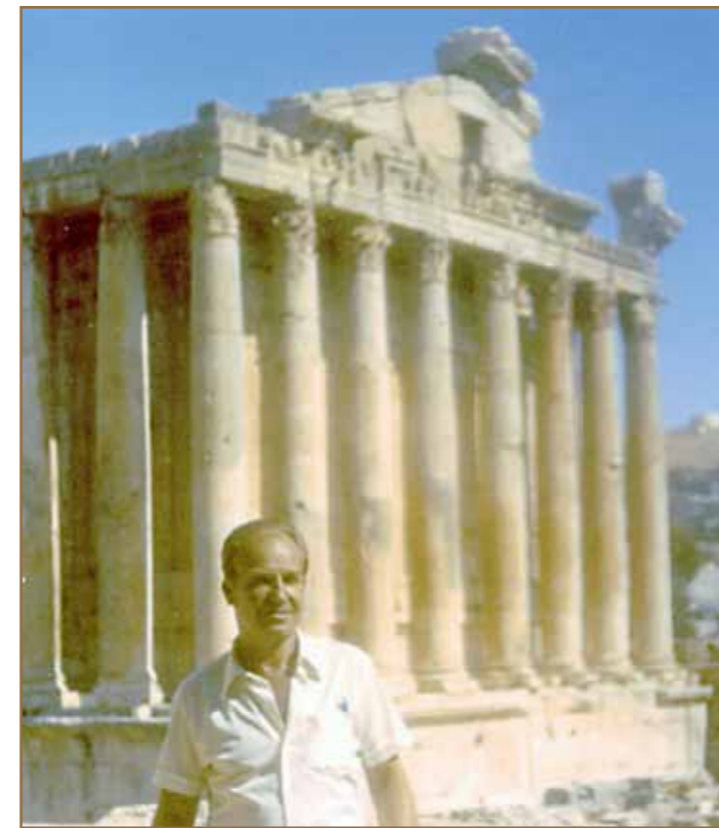
U oktobru 2024. godine realizirali smo likovnu radionicu “Moj bijeg u slobodu” u saradnji sa Trećom gimnazijom Sarajevo. Pod mentorstvom akademskog slikara prof. Dževdeta Nikočevića, učenici su izrazili svoje percepcije bosanskohercegovačkog naslijeđa na slobodan i kreativan način. Radionica ima za cilj povezati mlade sa kulturnom baštinom kroz interdisciplinarni pristup, njegujući bosanskohercegovački identitet i razvijajući umjetničke vještine. Učenički radovi bit će predstavljeni povodom Dana nezavisnosti BiH u sklopu manifestacije “Mladi ljljani”.

Predsjednik Izetbegović je umjetnost smatrao odrazom čovječnosti: „Umjetnost je moguća samo utoliko, ukoliko je čovjek različit od prirode.” Kroz ove radionice, Muzej čuva i prenosi njegovo naslijeđe mladim generacijama.

Alija Izetbegović o umjetnosti

Izetbegović je imao dobro razumijevanje umjetnosti, posebno njenog društvenog značaja i uloge. Na osnovu svog znanja, proučavao je različite stilove i pravce umjetnosti, te je došao do zaključaka o tome kada i kako se oni najviše razvijaju, kako u Evropi tako i u ostatku svijeta. Primijetio je, na primjer, da su u „grčkoj umjetnosti najviše napredovali kiparstvo i drama“, dok je u „renesansi poezija doživjela veliki preokret, a kasnije muzika i arhitektura“. U doba „romantizma u centru pažnje bila je lirika, dok je u XIX vijeku to bio roman“. Na osnovu tih zapažanja, zaključio je da Nijemci više vole muziku, Francuzi poeziju, Englezi i Rusi prozu, a Italijani slikarstvo, dodavši: „Ovo su grube podjele, ali primjećuju se razlike.“ Sve ove misli proizilazile su iz njegove ljubavi prema umjetnosti i praćenja njenog razvoja širom svijeta.

Izvor: Alija Izetbegović, „Moj bijeg u slobodu“

Alija Izetbegović o vlasti

„Slabi ljudi su zagovornici i oslon autoritativne vlasti. Njima nedostaje osjećaj vlastite vrijednosti iz koje izvire težnja za slobodom i nezavisnošću.

Slab čovjek bježi od slobode i odgovornosti. Autoritativna vlast mu je pribježište od ovog tereta bez kojeg se može ugodno živjeti. Uslov za ovo je poznat, zašto se ponavljati?“

”

**Vlast ili opasno
kvari ljude,
ili pokvarenim
ljudima pruža šansu.**

”

Francuska zna za izuzetnu hrabrost koju je Alija Izetbegović pokazao u najmračnijim danima opsade Sarajeva. Francuska zna za njegovu historijsku ulogu i političku hrabrost koju je dokazivao doprinoseći nacionalnom pomirenju potpisivanjem Dejtonskog sporazuma u Parizu...

Odnos Alije Izetbegovića i Jacques Chiraca

Bivši predsjednik Republike Francuske Jacques Chirac i Alija Izetbegović izgradili su odnos prožet međusobnim poštovanjem i razumijevanjem, koji je bio ključan u teškim trenucima za Bosnu i Hercegovinu.

Chirac je, od svog dolaska na vlast 1995., promijenio kurs francuske politike, snažno zagovarajući međunarodnu intervenciju radi zaustavljanja rata i zločina u BiH, koja se na kraju i desila. Dao je snažan doprinos uspostavi mira, reintegraciji BiH i trasiranju njenog EU i NATO puta.

Izetbegović o Chiracu: „Bio je potpuno drugačiji od svog prethodnika. Chirac je govorio gledajući pravo u oči, odlučan da vas uvjeri. Tokom jednog ručka, primijetio sam da nije tipični diplomat - rekao sam to kao kompliment, na što se on široko nasmijao i zahvalio.“

ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

JAVNI POZIV

za prijavu na konkurs za najbolje literarne radove
za učenike osnovnih i srednjih škola

www.muzejalijaizetbegovic.ba

Javna ustanova Muzej „Alija Izetbegović“ poziva sve zainteresovane učenike osnovnih i srednjih škola da se prijave na konkurs za najbolji literarni rad na jednu od navedenih tema. Konkurs će biti otvoren od 19.12.2024. do 15.01.2025. godine nakon čega će Nadležna komisija odabrati po tri najuspješnija rada za učenike osnovnih i srednjih škola, koja će biti nagrađena i javno prezentirana.

Uz prijavu na konkurs **OBAVEZNO** je dostaviti ime i prezime učenika, naziv škole, razred i kontakt telefon.

Literarne radove dostaviti na E-mail

konkursmuzejai@gmail.com

ili putem pošte na adresu:

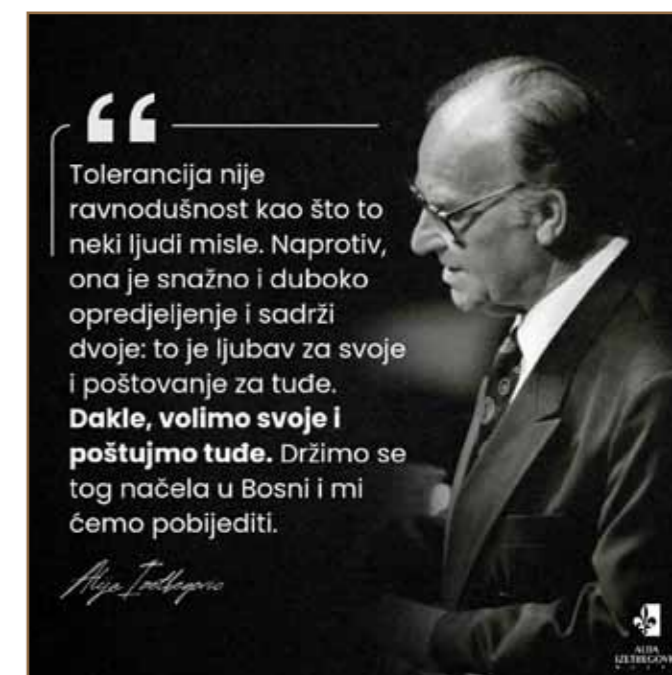
**JU Muzej „Alija Izetbegović“
Evlje Čelebije bb
71 000 Sarajevo**

Godišnjica rušenja Starog mosta u Mostaru

Nakon što je više puta pogođen tenkovskim projektilima Hrvatskog vijeća odbrane 9. novembra 1993. godine, srušen je Stari most u Mostaru. Most je u trenutku rušenja bio star 427 godina, djelo je osmanlijskog arhitekta Mimara Hajrudina.

Predsjednik Izetbegović u intervjuu za list “El-mundo” decembra 1995. godine, govorio je o tom događaju: “Bilo je mnogo najtežih dana, ipak, 9. novembar 1993. izdvaja se od ostalih. Tog dana vatrom iz tenkova namjerno je srušen Stari most u Mostaru, malo arhitektonsko čudo neviđene ljepote. Na trenutak sam zamrzio ljudski rod. To i jesu bili najteži dani ovog rata ili “dani bez budućnosti”, kako ste ih nazvali. Moj narod bio se doslovno našao opkoljen sa svih strana. Bio je nastupio potpuni mrak. Nije bilo više nikakve nade, a činilo se da je otpor bio izgubio svaki smisao i da se nastavljao samo još po inerciji.”

DAN SJEĆANJA NA STRADANJE ŽENA U RATU U BOSNI I HERCEGOVINI

8. DECEMBAR!

Dan sjećanja na stradanje žena u ratu u BiH

Prema podacima Bosanske knjige mrtvih, u ratu u BiH ubijena je 9901 žena, što čini 10,31% od ukupnog broja stradalih u ratu i 25 procenata civilnih žrtava rata. Njihova imena se rijetko ili gotovo nikako ne nalaze na spomenicima i memorijalima, a sjećanje na njih čuvaju samo članovi porodice ili bliski prijatelji.

Alija Izetbegović 1991. godine o opasnostima koje su prijetile Bosni i Hercegovini

Ukazujući na opasnost koja je prijetila Bosni i Hercegovini, predsjednik Predsjedništva RBiH Alija Izetbegović kazao je:

„Rat u današnjoj Bosni bio bi totalni rat, a mnogi važni akteri događaja toga ili nisu svjesni ili se ponašaju kao da nisu svjesni. Armija šparta Bosnom uz duž i poprijeko, a neki novi kartografi potpuno lišeni svijesti da sjede na buretu baruta iscrtavaju neke nove karte i naveliko dijele Bosnu. Ako bure baruta eksplodira, nestat će sve u dimu i sramoti, i kartografi i generali i sve stranke i sve vođe, svi zakoni i institucije, najveći dio onoga što je godinama izgrađen na ovim prostorima mukotrpnim radom desetinama generacija. Pošto imaju nesreću da su neuništivi, ostat će samo tri iskrvavljena i poražena naroda izbezumljena i srozana na granice barbarstva.“

(Prvi kongres SDA, 1.12.1991. godine)

Parafiranje Dejtonskog mirovnog sporazuma

Dana 21. novembra 1995. godine parafiran je Dejtonski mirovni sporazum, u američkoj bazi vojnog zrakoplovstva "Wright-Paterson" koja se nalazi u gradu Daytonu. Tim činom dogovoren je završetak rata u Bosni i Hercegovini, te je usaglašen novi ustavnopravni poredak Bosne i Hercegovine. Parafiranje sporazuma u Dejtonu bio je uvod u njegovo potpisivanje koje će se desiti decembra 1995. godine.

Američka baza vojnog zrakoplovstva "Wright-Paterson" u Daytonu, mjesto vođenja pregovora.
Photo Credit: Dayton Daily News

O posljednjim mjesecima 1995. godine Alija Izetbegović je kazao:

"U svome dugom životu radio sam različite poslove: kao zatvorenik kopao zemlju, nosio malter, sjekao šumu, a kasnije, kao slobodan čovjek, rukovodio gradilištem, zastupao na sudu, pisao članke. Ipak, moj najteži posao bili su pregovori. Pregovarati znači odlučivati. A donositi odluke je najteži posao koji je nesretnom ljudskom biću namijenjen.

Moj problem je u tome što niti sam mogao dobiti dobar mir, niti voditi dobar rat. Pregovori su se vodili u uvjetima ucjene i sa mačem nad glavom Bosne. Narod, napadnut od brojno jačih i bolje opremljenih neprijatelja, bio je izložen teškom stradanju, a mir koji se nudio uvijek je bio suprotan ne samo mojim principima nego i elementarnoj pravdi. Teško sam mogao prihvatiti takav mir, a još teže vratiti se kući sa porukom da se rat nastavlja. Moje dileme su bile teške. Osjećao sam se kao razapet."

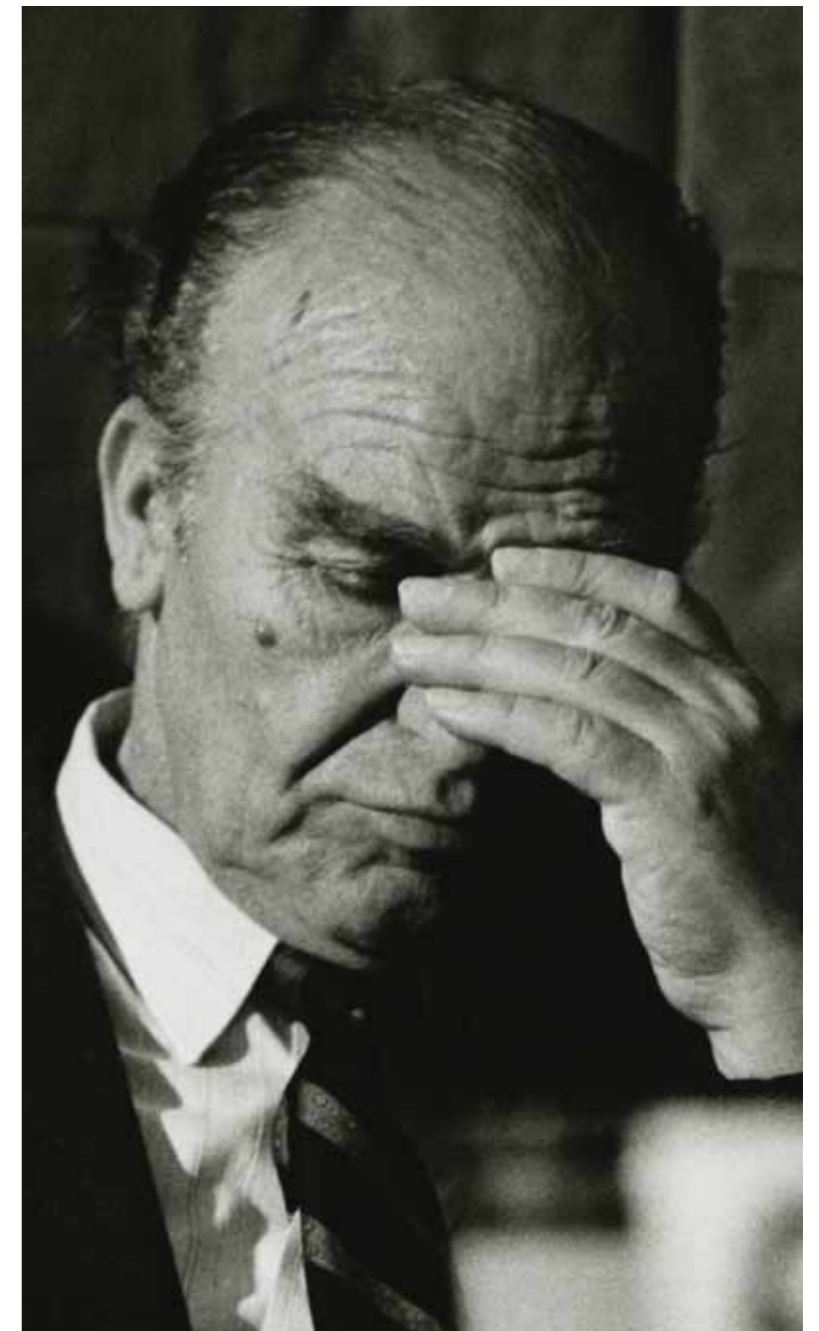
Alija Izetbegović o pregovorima u Daytonu

Vodeći bilješke koje će kasnije postati dio autobiografije pod nazivom „Sjećanja“ Alija Izetbegović je 15. novembra 1995. godine u okviru dejtonskih pregovora između ostalog zapisao sljedeće:

„Petnaesti novembar. Stvari nisu išle naprijed. Još uvijek nema sigurne teritorijalne veze sa Goraždem, Sarajevo polovično riješeno. Srebrenicu, Foču i Višegrad ne daju, neriješen jedan broj ustavnih pitanja. Istovremeno, pritisak sa svih strana. Zovu me predsjednik Chirac, premijer Major i predsjednik Demirel. Svi govore isto: Ovo je najbolja prilika da se postigne zadovoljavajući mir, kasnije će biti samo teže. Došao je i Bildt sa porukom ministara Evropske unije da se pregovori, koji su bili zapali u ćorsokak, moraju nastaviti i naći rješenje. Novih pregovora neće uskoro biti. Ovo je posljednja šansa da se uhvati "voz za mir". Poruke su bile skoro istovjetne, prepoznavao se američki rukopis ...“

U Parizu 14.12.1995. godine potpisan je Dejtonski mirovni sporazum kojim je zvanično okončan rat u Bosni i Hercegovini. Uz brojne potpisane svjedoke sporazum potpisali su ispred Republike Bosne i Hercegovine Alija Izetbegović, ispred Republike Hrvatske Franjo Tuđman, te ispred Savezne Republike Jugoslavije Slobodan Milošević. O svojim predviđanjima života nakon mira Alija Izetbegović je govorio 1994. godine:

„Kad je bolestan, čovjek ima samo jednu želju – da ozdravi, a kada ozdravi – onda se javi stotinu želja i ponekad bude nesretniji nego kad je bio u krevetu. Slično je sa narodom koji ratuje i koji je u ovakvoj situaciji u kakvoj smo mi. Njemu se čini: kad ove granate prestanu i dođe mir, onda će sve biti lahko, onda je pred njim ravan put. Ovdje vas je većina mladih ljudi. Znajete, ogromni problemi nas čekaju: srušena industrija, nezaposlenost, glad... Sad nas svijet hrani. Svi, manje-više, jednako dobijaju. Međutim, ono što dolazi, krajnje su nejednakosti – imat ćete bogataša, ratnih profitera koji će eksploatirati onaj obični svijet koji neće imati posla. Dakle, vi koji ćete morati da vodite ovaj narod u miru, dobro se spremite za to! Nemojte živjeti u iluzijama, niti sijati iluzije da će biti lahko! Bit će veoma teško.“

Načelnik Općine Stari Grad Sarajevo Irfan Čengić posjetio Muzej

Muzej "Alija Izetbegović" posjetili su načelnik općine Stari Grad, gđin. Irfan Čengić, zajedno sa zamjenikom predsjedavajućeg Gradskog vijeća, gđin. Srđanom Simonovićem, i vijećnikom gđin. Vedadom Deljkovićem. Tom prilikom dogovorena je saradnja između Muzeja i Općine Stari Grad, s ciljem zajedničkog unapređenja kulturnih aktivnosti i projekata. Srdačno se zahvaljujemo načelniku na posjeti Muzeju "Alija Izetbegović" kao i na konstruktivnom razgovoru o saradnji.

Učenici OŠ "Vrhbosna" posjetili JU Muzej "Alija Izetbegović"

Dana 16.12.2024. godine učenici OŠ "Vrhbosna" boravili su u posjeti Muzeju, koja je realizirana u saradnji sa Općinom Stari Grad Sarajevo. Tokom posjete učenici su imali priliku poslušati predavanje o životu Alije Izetbegovića, te pobliže se upoznati sa stalnom muzejskom postavkom. Nastavnicima i učenicima se zahvaljujemo na dolasku i nadamo se ponovnom druženju.

Posjete

Posjeta učenika OŠ „Edhem Mulabdić“

U srijedu 11.12.2024. godine učenici OŠ „Edhem Mulabdić“ boravili su u posjeti Muzeju u okviru zajedničkog projekta Općine Stari Grad Sarajevo i JU Muzej „Alija Izetbegović“ u sklopu kojeg će deveti razredi osnovnih škola sa područja Općine Stari Grad posjetiti Muzej. Učenici su tokom kratkog historijskog časa imali priliku upoznati se sa ključnim dijelovima života Alije Izetbegovića i njegove uloge u prošlosti Bosne i Hercegovine. Gostima zahvaljujemo na dolasku i nadamo se ponovnom susretu!

Učenici OŠ „Sokolje“ posjetili Muzej

Učenici OŠ „Sokolje“ 28. 11. 2024. godine posjetili su Muzej „Alija Izetbegović“. Učenici su kroz stalnu postavku muzeja imali priliku detaljnije upoznati život i rad prvog predsjednika Republike Bosne i Hercegovine. Zahvaljujemo se na posjeti i interesovanju za našu historiju.

Posjete

Učenici OŠ “Mula Mustafa Bašeskija” u posjeti Muzeju

Učenici devetog razreda Osnovne škole “Mula Mustafa Bašeskija” iz Sarajeva imali su priliku posjetiti Muzej “Alija Izetbegović” u okviru edukativne ekskurzije realizovane u saradnji sa Općinom Stari Grad Sarajevo. Ova vrijedna inicijativa Općine Stari Grad obuhvatit će i druge osnovne škole s područja općine, s ciljem educiranja i povezivanja mladih s historijskim i kulturnim naslijeđem naše domovine. Zahvaljujemo se na dolasku i nadamo se ponovnom druženju!

OŠ „Alija Nametak“ Buci, Visoko posjetili Muzej

Dana 30. 10. 2024. godine učenici osnovne škole “Alija Nametak” Buci iz Visokog posjetili su Muzej “Alija Izetbegović“. Tokom posjete imali su priliku poslušati predavanje o životu Alije Izetbegovića, te pobliže se upoznati sa stalnom muzejskom postavkom. Nastavnicima i učenicima se zahvaljujemo na dolasku i nadamo se ponovnom druženju.

ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

“Islam između Istoka i Zapada” autora Alije Izetbegovića

Zbog velikog interesovanja javnosti JU Muzej “Alija Izetbegović”, u okviru vlastite izdavačke djelatnosti, stampala je jedno od najvažnijih i najčitanijih autorskih djela Alije Izetbegovića.

Njegova djela su doživjela veliku međunarodnu čitateljsku i analitičku recepciju stoga nam je želja da omogućimo našim domaćim i stranim posjetiocima da se upoznaju sa likom i djelom prvog Predsjednika Bosne i Hercegovine kroz njegovu pisanu riječ.

SCAN ME

Ul. Evlije Čelebije bb, 71000 Sarajevo; Tel: ++387 33 574 271;
Fax ++ 387 33 574 272 Email: muzejalijaizetbegovic1@gmail.com